

Forfatter: Langebek, Jacob

Titel: BREV TIL: Brocman, Nils Reinhold FRA: Langebek, Jacob (1765-11-13)

Citation: Langebek, Jacob: "BREV TIL: Brocman, Nils Reinhold FRA: Langebek, Jacob (1765-11-13)", i *Breve fra Jacob Langebek*, GYLDEN DALSK BEBOGHANDEL., s. 402. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002054457-000-shoot-L0020544570000185.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Jacob Langebek

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

12. November 1765.

TIL NILS REINHOLD BROCMAN.

Højædle, Høistærede Herr Assessor.

Dersom Herr Assessoren kunde blive vred paa mig, da havde Han lige saa stor Ret dertil, som til at gjøre sig adskillige Betænkninger om mig og min Opførsel imod sig. Ieg har rigtigt og til største Nøie faaet Hans forige Brev af 23. Iulii; Men som ieg da var paa Landet, hvor ieg opholdt mig ved tre Maaneders tid for at forbedre min Helbred ved motion og alle Slags Forfriskninger, lod ieg alt Arbeid i den tid fare, indtil Brevskrivning inclusive. Og, Gud skee Lov, endskiønt mit gamle Onde endnu sidder i Siden, og vel ei saa let. gaaer bort, saa har ieg dog af og efter mine Sommer-tourer fundet mig ulige bedre end i fior, og saa vel, at, om ieg nu havde min Ven hos mig, troer ieg at skulle give Hannem mere Fornøielse end sidst, da hverken Sind eller Krop, som mig nu tykkes, har befundet sig vel. Efter min Hiemkomst fra Landet ere forefaldne endel Forandringer i mit Hus, med reparation, at skifte Tienestefolk, og (hvortil ieg af gode Venner ere bleven overtalet) at tage i mit Hus til Kost og Kammer (for 250 rd. aarlig) et ungt Menneske af den Bartholinske Familie som er Herre til et Stamhus her i Landet ¹, til hvem ieg har maattet i Stand sette 3de Værelser i 3die Etage. Imedens Tiden saaledes forløb, blev ieg og i Uvished, om Herr Assessorens tilstand, og tænkte, Han ogsaa kunde være paa Landet, s. 403 indtil ieg nu af Hans sidste angeneme Skrivelse under 5. hums med Glæde fornemmer, at ieg sekert kan skrive Hannem til paa Stokholm. I hvad Slags Tilfælde der ellers maatte paakomme til at gjøre Hinder eller Ophold i vor Brevvexling, saa kan ieg dog aldrig troe, at Min Ven lader sig bevege til at fatte mindste Misliid til mit Sinds Oprigtighed, ligesom ieg og aldrig troer andet end det allerbeste om Hannem. Een af de Ting, som ieg længe og meget har ønsket mig, og dog ingen tid desverre er bleven i Stand til at udføre, er at tiene en saa kiær og gammel Ven cum effectu. Det har gjort mig nok ondt, at mit seneste Forslag til Hr. Canc. R. Berch ikke har haft den forønskete Virkning. Men Gud kan gjøre, at Udfaldet kan komme til at overgaae alt det, vi ønske og nu indsee. Friskt Mod er halv Tæring. — — Ieg skatter det for en stor Prøve af Min Herres Velmening for mig, at Han af egen Drift haver tilkiøbt mig Rudbecks Atlantica, og en ikke mindre Lykke, at have faaet den for en saa taalelig Pris. Ieg kan ikke nok takke derfor og skal med det første opsende Pengene, saa at min Ven ikke skal have fornøden at afskrive paa en Gield, som ikke existerer; Tabellerne til Atlantica har ieg selv, saa at ieg dem ikke behøver. Ieg skammer mig, at ieg ikke har faaet opsendt, hvad Herr Assessoren haver her liggende hos mig, Men derudi er min Sommer-Reise aarsag. Hvad Min Kiære Herre har eller kan indsamle til mig i denne Vinter, kan alt blive kiærkommet til næstkommende Sommer. — — Vor Biskop ¹ har ieg mere end een gang erindret, men troer neppe, at Min Herre kan vente sig noget Svar fra hannem. Mening er, at han nok ikke veed noget om den bevidste Sag, og derfor vel ikke vil give Vidnesbyrd om intet, som kunde kanskee mere skade end gavne. Men om det maae være mig tilladt at ytre min Betænkning, da troer ieg, endskiønt ieg det endnu ikke klart kan bevise, at Broers og Veies Vedligehold har været ibland de Besværinger, som det Danske s. 404 Presteskab forud har været fri for, efter Christ. 3tii Kirke- Ordinantz udgiven 1539. i den Afdeling om Kongl. Privilegier, item Riber Artiklerne af 1542. Art. 5. Hovedsagen er, at vi nu ikke har eller fuldkomligen veed de Privilegier, som Geistligheden haver haft i de Catholske Biskopers tid; thi det er de samme, som dennem efter Reformationen af Kongerne har været stadfæstede, som bemeldte citata loca udviser. Ellers synes klart, naar man nøie overveier Jydske Lovs (som for Souveraineteten var den almindelige Lov for alle Danske Provincer) Lib. 1. Cap. 56. it. Christ. 3tii Recess af 1558. Art. 58. it. Christ. 4tii Recess af 1643. Lib. 2. cap. 23., at det alene har været Almuen og Bønderne, som det har tilkommet under Lænsmandenes og Herskabernes Opsyn at holde Veie og Broer udi Stand: Men tør vel hænde, at man med tiden kan komme over noget til nærmere Oplysning i denne Sag. — — Ieg længes efter at læse continuationen af Herr Assessorens Mynthistorie. Codex Walcliendorffianus, formoder ieg, er under god Forvaring til mig. — — Nogle Lærde hos os have for at udgive det gamle Norske Speculum Regale ¹ Lad mig vide, Kiære Herre, om af samme Skrift findes noget Exemplar in Archivo, og af hvad Alder og Beskaffenhed det da er. Udi Upsala findes et eller flere Exemplarer; men det vil vel blive besværligt at faae vide, hvor gammelt og complet det er. Stiernmans Auction er vel ikke siden hørt noget af? Ieg har tilforn tilskrevet Min Herre om Subscription paa endeel Exemplarer af Ihres Lexicon for mig og gode Venner, og vil formode, at denne Commission er vel besørget. Ieg har endnu Ordre paa 3. à 4. Exemplarer af samme verk, som ieg vil bede Min Herre ogsaa lade mig tegne for hos Auctor. Saasnart det behøves, skal Pengene blive opskikkede; men ieg ønskede forinden vide, hvorvidt dermed er avanceret. Professor Schøning er nu bosat i s. 405 Sorø, og ieg har den store Fornøielse, at Etats Raad Suhm er nu med alle boende her i Staden, hvis Omgang er mig ganske kiær og nyttig. Professor Sewel er bleven (foruden sine forige charger) General Auditeur ved Marinen og Assessor i Høieste Ret, og skal nu giftes igien med en fornem Frøken af det Navn Weyse ¹. Cancelli Raad Harboe ², som var vor Postmester i Hamborg, har i dag besøgt mig; han har qvitteret denne sin Betiening og vil nu boe i Horsens udi Jylland. Han havde Hilsning til mig fra Ixell ³, og har fortalt mig meget om hans Fata og Tilstand. I disse Dage er Kiøbenhavn beskæftet med at see den høie Italiener Gilli, som her fra Stokholm er ankommen ⁴. Meere Nyt hugser ieg ikke denne gang at skrive om, men mener, at dette kan passere for tvende Breve. Dog en ting maae ieg endnu melde om, nemlig at ieg har faaet et Aftryk i Bly af et lidet Afgudsbilled, som er fundet NB. i en Urna ved Ribe udi Jylland. Originalen er af noget haardere og bedre Metal end Bly, det er af 3. Tommers Høide, er i et nøget Menneskes Gestalt, og synes af Brystene at fremstille et Fruentimmer, men har noget, der ligner Membrum virile; det underligste derved er, at det har Been og Fødder i stedet for Arme

Langebek, Jacob, *Breve fra Jacob Langebek,*

og Hænder, og forneden Hænder i Stedet for Fødder; Paa Hovedet er Haaret for til coiferet som paa et Mandfolk, men bag til opstrøget Nakke som et Qvindfolk. Dersom Min Ven nogetsteds har læst noget om saadant Monstrum, da vær saa god at meddele mig det; leg troer neppe, at det afbilder nogen af vore Nordiske Guddomer, men snarere, at det hører til nogen af fremmed Nation, som i de Hedenske tider kan have haft Handel paa s. 406 Jylland og der være død og begravet. Min liden Familie befinder sig, Gud skee Lov, i ønskeligt Velgaaende, og hilser paa det kiærligste; Men min Hustru er noget vred over, at Dotter og Søn fik Hilsninger, men Moderen ikke. Vilde Min Ven engang i Vinter paa god Føre igien gjøre os den store Fornøielse at see til os, da skulde Han vel blive straffet for dette crimen Icesøe. — —

26*

Min Høistærede Herr Assessors
Høistforbundne tiener
I. Langebek.

Kiøbenhavn d. 13. Nov. 1765.